

ת"פ 64191/11/18 - מדינת ישראל נגד ליאור מועלים

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 64191-11-18 מדינת ישראל נ' מועלים

בפני בעניין: כבוד השופטת - נשיאה עינת רון
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ליאור מועלים

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד נתיאה פיצ'חזה

ב"כ הנאשם עו"ד לירן זילברמן

הנאשם בעצמו

גזר דין

פתח דבר

הנאשם הודה והורשע, בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות של שימוש במסמך מזויף -עבירה לפי סעיף 420 לחוק העונשין, התשל"ז 1977 וכן בעבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה - עבירה לפי סעיף 415 ו- 25 לחוק העונשין.

במסגרת הסדר הטיעון, הוסכם כי הנאשם יופנה אל שירות המבחן, על מנת לבחון התאמתו לביצוע של"צ, כאשר הנאשם עתר לבחון את האפשרות לסיום ההליך באי הרשעה בעוד שהמאשימה עומדת על הותרת ההרשעה על כנה.

כתב האישום

קעולה מעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 17/01/18, התפרסם מכרז לתפקיד מרכז/ת בכיר/ה במנהל ומשאבי אנוש בשירותים הווטרינריים בבית דגן. בכדי להגיש מועמדות עבור המכרז, יש להגיש טופס ובו נתוני מועמדות, לרבות פרטים אישיים ונתוני השכלה. הנאשם לא עמד בתנאי המכרז, נוכח העובדה כי אינו בעל השכלה אקדמאית התואמת דרישות המשרה כפי שפורט במכרז, שהן השכלה אקדמית (תואר ראשון) בכלכלה, בכלכלה חקלאית או הנדסת תעשייה וניהול וכן 3 שנות ניסיון בתחום העיסוק.

במועד שאינו ידוע במדויק לתביעה, עובר ליום 23/01/18, במטרה לגשת למכרז, זייף, הנאשם, בעצמו או באמצעות אחר, תעודות אקדמיות על שמו מטעם אוניברסיטת אריאל בשומרון כדלקמן: 1. תעודת זכאות לתואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול. 2. תעודת זכאות לתואר שני במדעי החברה והרוח, הנחזות כי למד תארים אלה.

עוד ערך הנאשם מסמך קורות חיים ממנו עולה בכזב כי הוא בעל זכאות לתואר ראשון במחלקה להנדסת תעשייה וניהול ובעל זכאות לתואר שני בפקולטה למדעי החברה והרוח, בשעה שאין הוא זכאי לתארים אלו. הנאשם צרף את המסמכים המפורטים לעיל, לטופס ההגשה למכרז, ביודעו שהם כוזבים.

ביום 12/04/18 ניגש הנאשם למכרז לצורך קבלתו לתפקיד, ובמהלך הראיון הציג את התעודות המזויפות וכן את מסמך קורות החיים. בעשותו כן, עשה הנאשם שימוש במסמכים מזויפים, בכוונה לקבל באמצעותם דבר, עשה בהם שימוש וניסה לקבל במרמה תפקיד בשירות הציבורי.

טיעוני המאשימה

לטענת המאשימה, יש להותיר את הרשעת הנאשם על כנה. נגד הנאשם הוגש לאחרונה כתב אישום נוסף, בגין ביצוע עבירות דומות בשנת 2016. כתב האישום הנוסף, מלמד על כך שאין המדובר במקרה חד פעמי וכי מדובר במי שביצע את העבירות נשוא כתב האישום דנן באופן חוזר ונשנה כאשר בכתב האישום החדש, מבוצעות אותן עבירות. שירות המבחן בתסקירו מציין כי קיימת מסוכנות כי הנאשם ישוב לבצע עבירות מעין אלה בשנית ועל כן יש להרשיעו.

טיעוני ב"כ הנאשם

לטענת ב"כ הנאשם אין להותיר את ההרשעה על כנה ויש להורות על ביטולה, העובדה כי הוגש כנגד הנאשם כתב אישום נוסף, איננה רלוונטית, שכן יכול שהנאשם יזכה בתיק זה.

המאשימה לא הייתה רשאית במסגרת הטיעונים לעונש, להציג בפני בית המשפט את עובדת קיומו של כתב האישום החדש ולפיכך, אין לקחת עניין זה בחשבון. עוד טען ב"כ הנאשם כי בית המשפט לא רשאי להסתמך בזמן הטיעונים לעונש לעניין תיקים פתוחים ועומדים, זה יכול להעלות בהערכת שירות המבחן.

לטענת ב"כ הנאשם, עת התקשרו הצדדים בהסדר הטיעון, עובדת קיומן של העבירות הקודמות היו מונחות בפניה. בענייננו, נחקר הנאשם רק כיומיים לאחר מתן הכרעת הדין בתיק זה.

העבירה המיוחסת לנאשם היא עבירה מסוג עוון, שימוש במסמך וניסיון לקבלת דבר במרמה באירוע אחד בודד, לנאשם נזק קונקרטי בנוסף - הרשעה עלולה לפגוע בתעסוקה תקינה שלו בחברה בה הוא עובד. הנאשם עובד מול רשויות ממשלתיות והרשעה בדין הינה בעייתית.

הנאשם בדברו האחרון

בדברו האחרון, הביע הנאשם חרטה על מעשיו, טען כי מבין את חומרתם וטען כי ממעשיו נבעו כתוצאה ממצוקה גדולה שהצריכה חיפוש עבודה כל 3-4 חודשים. הנאשם ביקש את רחמי בית המשפט, על מנת שלא יאלץ לחפש עבודה

נוספת, הוא מודה בטעותו ומבקש עזרה.

תסקיר שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם, בן 38, יליד הארץ, נשוי ואב לשלושה ילדים, מתגורר בראשון לציון, עובד כמנהל מכירות בחברה למחזור פסולת בניה. סובל ממחלת הסוכרת ונוטל טיפול תרופתי בהתאם.

לנאשם 12 שנות לימוד, ללא זכאות לתעודת בגרות. בשל מצבו הבריאותי (מחלת הסוכרת) הופסק שירותו הצבאי של הנאשם. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם עבד מספר שנים בתחום המכירות ולאחר מכן בתחום הסלולר ובהמשך אף בחברה לשירותי רכב בה התקדם לתפקיד ניהולי. מאז חודש יולי 2019, עובד כמנהל מכירות בתחום מחזור פסולת בניה ואחראי בין היתר על תחום שימוש ושירות הלקוחות.

לנאשם אין רקע פלילי קודם וזוהי לו הפעם הראשונה בה עומד למשפט פלילי. יוער, כי מתסקיר שירות המבחן עולה כי תלוי ועומד כנגדו תיק פלילי נוסף דומה משנת 2016, בתיק זה טרם הוחלט אם יוגש כתב אישום. הנאשם הסביר כי אירוע זה דומה לאירוע נשוא כתב האישום, שבוצע סביב רצונו להתקבל אז למשרה בשירות המדינה בה זייף לכאורה מסמכים.

הנאשם תיאר כי היה שרוי במצוקה כלכלית והיה חייב לבנק הלוואות סביב תשלומי משכנתא, חיפש לדבריו מסגרת תעסוקתית שלתפיסתו יכלה לספק עבורו יציבות תעסוקתית כלכלית ומעמד חיצוני הולם. בעקבות כך, החל לדבריו בחיפוש עבודה ובאופן מקרי למסגרת התעסוקתית המתוארת בכתב האישום. משהבין כי אינו עומד בקריטריונים, זייף לדבריו מסמכים. הנאשם, לדבריו, השקיע מחשבה ותכנון בזיוף המסמכים ושלב מידע מהאינטרנט בנושא. הוא תאר תחושות של נחיתות ורצון להציג פסאדה שאינה הולמת למעשה את כישוריו על מנת להוכיח לעצמו כי הוא מסוגל לעמוד בדרישות התפקיד.

הנאשם הביע נכונות להשתלב בהליך טיפולי.

שירות המבחן מתרשם מהנאשם כמי שאינו בעל רקע פלילי קודם, אשר מדבריו עובד לאורך השנים בעבודות סדירות, מתפקד כבן זוג והורה ומגלה אכפתיות כלפי משפחתו. התנהגותו בעבירות מלמדת על חשיבה, תכנון ומידה מסוימת של תעוזה. אף שירות המבחן התרשם כי הנאשם מנסה להרשים לצד תחושות נחיתות, מורכבות וחוסר בטחון. העובדה כי הופנה בעבר אל שירות המבחן בגין חשדות דומים וכי תלוי ועומד כנגדו תיק דומה נוסף, מעלים את החשש כי גם כיום ממשיך הנאשם להתמודד באופן לקוי ובעייתי עם משברי חיים.

הנאשם שיתף פעולה בתהליך האבחון, לקח אחריות על התנהגותו וביטא נכונות ראשונית לבחון הנסיבות לכך. שירות המבחן מתרשם כי הצער והחרטה שמביע הנאשם כנה וכי ההליך המשפטי הרתיע אותו. עוד סבור שירות המבחן כי הנאשם אינו בעל קווי אישיות עברייניים או אלימים וכי הוא בעל כישורים וכוחות.

בסיכומי של תסקיר, ממליץ שירות המבחן על העמדת הנאשם בצו מבחן למשך שנה, במהלך תקופה זו ישתלב בקבוצה טיפולית במסגרת השירות, עוד ממליץ שירות המבחן על ענישה חינוכית בדמות של"צ, בהיקף של 180 שעות.

שירות המבחן ממליץ לבטל את הרשעתו של הנאשם, בין היתר בשל כך שהנאשם הציג מסמך ממנו עולה שתפקודו

התעסוקתי עלול להיפגע באופן מסוים במידה שירשע.

דין והכרעה

כלל הוא כי מקום שהוכחה אשמתו של אדם בפלילים, יש להרשיעו בדין.

בית המשפט יפעיל את סמכותו להימנע מהרשעת אדם לאחר שנמצא כי הוא עבר עבירה רק במצבים "חריגים, מיוחדים ויוצאי דופן", כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עצמת הפגיעה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי (ע"פ 2083/96 תמר כתב נ מדינת ישראל, פ"ד נב (3) 337, 341-342 (להלן: "עניין כתב")).

ההרשעה היא תוצאה מתחייבת ממהות ההליך הפלילי, באמצעותו מביעה החברה את סלידתה ממעשה העבירה שביצע הנאשם, במגמה להביא להרתעה אישית והרתעה לרבים, ולשוות למעשה העבירה תווית של מעשה פסול בעיני החברה שגמול עונשי בצידו (ע"פ 9262/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נ"ח (4), 869).

החוק אינו קובע את התנאים להימנעות מהרשעה או ביטולה, ולכן שאלה זו מסורה לשיקול דעתו של בית המשפט בהתאם לנתונים המונחים בפניו (עניין כתב).

כב' השופט דורנר, קבעה בעניין כתב שני תנאים שבהצטברם ניתן להימנע מהרשעת נאשם שאשמתו הוכחה: על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם וסוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה.

כב' השופט לזין הוסיף כי על כפות המאזניים ניצבים שיקולי שיקום אל מול שיקולים של האינטרס הציבורי. עוד קבע כב' השופט לזין כי במסגרת פסק הדין על בית המשפט למנות את השיקולים הבאים:

" [...] (א) האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם; (ב) מהי חומרת העבירה והנסיבות שבהן בוצעה; (ג) מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר בין העבירה למעמד ולתפקיד; (ד) מידת הפגיעה של העבירה באחרים; (ה) הסבירות שהנאשם יעבור עבירות נוספות; (ו) האם ביצוע העבירה על-ידי הנאשם משקף דפוס של התנהגות כרונית, או המדובר בהתנהגות מקרית; (ז) יחסו של הנאשם לעבירה, האם נוטל הוא אחריות לביצועה, האם הוא מתחרט עליה; (ח) משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם; (ט) השפעת ההרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם..."

מנגד, קיימים גם שיקולים שבאינטרס הציבור ששמים את הדגש על חומרת העבירה ונסיבותיה (גורם שגם שירות המבחן אינו מתעלם ממנו) ועל האפקט הציבורי של ההרשעה. הכלל הוא שיש להרשיע נאשם שעבר עבירה, ומי שטוען את ההפך שומה עליו לשכנע את בית-המשפט ששיקולי השיקום גוברים במקרה האינדיבידואלי על השיקולים שבאינטרס הציבורי."

שאלת השיקום של הנאשם, נלקחת אף היא בחשבון במסגרת שיקולי הענישה ואינטרס שיקומו של העבריין יכול לא אחת להטות את הכף מול האינטרס הציבורי (ע"פ 9090/00 בועז שניידרמן נ. מדינת ישראל, פורסם בנבו (ניתן ביום 22.2.01)).

מעשיו של הנאשם חמורים ומעידים על תעוזה, תחכום רב וכן תכנון.

כעולה מתסקיר שירות המבחן, הנאשם השקיע מחשבה ותכנון בזיוף המסמכים - הנאשם זיף תעודות אקדמיות על שמו מטעם אוניברסיטת אריאל בשומרון וערך מסמך קורות חיים ממנו עולים נתונים בכזב אודות השכלתו, הכל מתוך כוונה לקבל במרמה תפקיד בשירות הציבורי. מדובר בזיוף שני מסמכים, בשימוש בהם במסמך קורות חיים ובשימוש בהם במהלך ראיון קבלת עבודה. הכל תוך הצגת מצגי שווא והטעיית גורמים שונים.

אמנם הנאשם נעדר עבר פלילי (ובעניין זה לא מצאתי להתייחס לטענות הצדדים באשר לכתב האישום הנוסף שהוגש בעניינו של הנאשם, שכן הוא אינו רלוונטי בשלב זה של ההליך), וכי הנאשם הביע רצון להשתלב בהליך טיפולי, ואולם בשלב זה טרם עשה כן ועל כן שאלת השיקום איננה רלוונטית.

אמנם הנאשם מבין את חומרת מעשיו ומביע צער וחרטה עמוקים - אלו מצאו ביטויים הן בהודאתו בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, הן מתסקיר שירות המבחן והן מדברו האחרון באולם בית המשפט, בשלב הטיעונים לעונש. יחד עם זאת, לא מצאתי כי בעניינו של הנאשם קיים מקום להגמשה נוספת בהחלת הכלל שנקבע על ידי כב' השופט דורנר, בעניין כתב.

כל אלה, ובוודאי בהצטברותם, אינם מאפשרים סיום ההליך באי הרשעה. האינטרסים הציבוריים מחייבים כי במקרים אלה, יישקלו כלל ההיבטים לחומרה לעיל וינתן להם המשקל הנאות, בענישה הולמת ומרתיעה.

שני המבחנים לשקילת אפשרות של סיום ההליך באי הרשעה הם מצטברים, ועל כן, די היה בקביעה זו על מנת לדחות את הבקשה לסיום ההליך בדרך זו.

יחד עם זאת, באשר למבחן השני, שעניינו נזק קונקרטי לנאשם - המבחן השני עניינו בפגיעה עכשווית, ממשית וקונקרטית בעתידו של הנאשם ובשיקומו. הלכה זו חוזרת ונשנית בפסקי הדין של ביהמ"ש העליון (ראו למשל: רע"פ 54/15 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (ניתן ביום 26.1.15); רע"פ 1439/13 קשת נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (ניתן ביום 4.3.13); רע"פ 8627/12 הנסב נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (ניתן ביום 31.12.12)).

לתיק בית המשפט הוגש מכתב המעסיק של הנאשם, ממנו עולה כי הנאשם: "עובד פעיל במחלקת במכירות בתפקיד חשוב בעולמות המכרזים מול רשויות מקומיות ומשרדי ממשלה. אנו חושבים כי בחלק מסיוור הקבלנים מי שממלא תפקיד זה אצלנו בחברה רצוי שיהיה ללא רשום פלילי".

עינינו הרואות כי אין המדובר בפגיעה עכשווית, ממשית וקונקרטית בעתידו של הנאשם ולא ברור האם הרשעה בפלילים תוביל בהכרח להפסקת עבודתו של הנאשם.

עוד ובענייננו, כאמור לעיל, שיקולי השיקום אינם רלוונטיים, שכן הנאשם טרם החל בהליך הטיפולי.

כך או כך, בשל האינטרסים הציבוריים שנמנו לעיל ובשל נסיבות המעשים, כפי שפורטו לעיל, אין המקרה דנן בא בגדרם של אותם מעשים חריגים ויוצאי דופן בהם ניתן לסיים הליך פלילי ללא הרשעה.

בהערת אגב יצוין כי לא התעלמתי מהמלצותיו של שירות המבחן, אשר טען כי המליץ לבטל את הרשעתו של הנאשם

בדין ואולם, על בית המשפט לתת משקל להמלצות שירות המבחן, אך אל לו ליתן להן משקל בלעדי, בלתו-אין.

שירות המבחן אמון על שיקוליו של הנאשם ועל אלה בלבד. בית המשפט הוא שאמון על מכלול השיקולים ולרבות על האינטרסים הציבוריים. על כן, בבוא בית המשפט לדון בעניינו של הנאשם, יביא במכלול שיקוליו את המלצות שירות המבחן, אך כאמור כחלק ממכלול השיקולים ולא כשיקול בלעדי (ראו לענין זה: ע"פ 405/06 **מדינת ישראל נ. חליחל**, [פורסם בנבו] (ניתן ביום 8.5.06); רע"פ 3058/07 **פז נ. מדינת ישראל**, [פורסם בנבו] (ניתן ביום 10.4.07)).

על כן, ומשהאינטרסים הציבוריים אינם מאפשרים את סיומו של ההליך בלא הרשעה בדין ומשלא מצאתי כי שיקולי שיקום או שיקולי עיסוק עתידי, גוברים על שיקולים אלה, כהלכת בית המשפט העליון, אני מותירה את הרשעת הנאשם על כנה.

סוף דבר

על כן ולאחר שיקול מכלול השיקולים, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים כדלקמן:
ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, לבל יעבור אחת מהעבירות בהן הורשע.
צו של"צ, בהיקף של 180 שעות בהתאם להמלצת שירות המבחן בתסקירו.
קנס בסך 1,500 ₪ או 5 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם לא יאוחר מיום 1/3/20.

זכות ערעור כחוק.

עותק גזר הדין יועבר אל שירות המבחן.

ניתן היום, כ' כסלו תש"פ, 18 דצמבר 2019, במעמד הצדדים.